

Indígenes Achuar reivindiquen a Catalunya el seu dret territorial davant les petrolieres

Kukush Wasum, indígena Achuar del Perú, visita Catalunya del 21 al 27 de novembre

Kukush Wasum, visita Catalunya per donar a conèixer la situació del seu poble davant les transnacionals d'exploració i explotació de petroli que operen al territori ancestral dels Achuars. Kukush és Vicepresident de la Federació de la Nacionalidad Achuar del Perú (FENAP), entitat que aglutina a organitzacions Achuar del Perú, i que ha encapçalat durant 16 anys la lluita dels Achuar davant les empreses petrolieres,

aconseguint la retirada de la conca del riu Pastaza de la hispano-argentina Repsol YPF i la estadounidense OXY, entre altres. Recentment ha presentant al Congrés dels Diputats del Perú una proposta de llei pel reconeixement del seu territori integral i la sol·licitud d'anul·lació dels blocs petroliers existents al seu territori ancestral.

Les conces dels rius Pastaza, Morona i Corrientes, una de les zones amb més biodiversitat del món, és la llar dels més d'11.000 indígenes Achuar que han viscut per generacions en un territori que els proveeix de tot el que necessiten. Un mode de vida amenaçat per les companyies transnacionals d'exploració i extracció de petroli, que fa perillar també la supervivència dels Achuar.

L'activitat petroliera al territori Achuar va començar als anys 70 amb l'explotació al riu Corrientes de la Companyia Occidental Petroleum (Oxy) amb seu als EEUU. Durant més de tres dècades, Oxy va retallar despeses abocant 9 billons de galons d'aigua de producció directament al riu, en lloc de reinjectar-les. Aquesta aigua de producció que conté altes concentracions de substàncies tòxiques com bari, plom i arsènic, combinat amb centenars de vessaments de petroli, han contaminat el riu Corrientes, on la pesca i la caça ja no són aptes pel consum i la terra ja no és cultivable, i han provocat seriosos problemes de salut pels Achuar, amb alts nivells de plom i cadmi en sang. En els últims anys, diverses mobilitzacions pacífiques dels Achuar en aquesta regió, han forçat a la companyia argentina Pluspetrol a reinjectar les aigües de producció i han elevat demanda col·lectiva judicial als EEUU en contra de l'empresa Oxy.

A les conques del riu Pastaza i Morona, lliures de l'extracció de petroli fins fa poc, l'Estat peruà va aprovar al 1995 el contracte de llicència d'exploració i explotació d'hidrocarburs del Bloc 64. La resistència del poble Achuar ha aconseguit que

diveres empreses s'hagin retirat successivament del bloc (Atlantic Richfield Perú - ARCO-, Occidental Petroleum Corporation -OXY-, Repsol-YPF y Burlington Resources), transferint el lot a la companyia canadenca Talisman Energy, que des del 2008 està perforant pous exploratoris. Els blocs petrolers del territori Achuar cobreixen quasi 1,7 milions d'hectàrees de bosc tropical i verge i l'espai RAMSAR dels aiguamolls del Pastaza, un dels ecosistemes més productius d'aigua en la selva amazònica. Els Achuar s'oposen a aquestes activitats que no compten amb la consulta prèvia, lliure i informada de les poblacions indígenes afectades, un dret reconegut a la Constitució peruana, al Conveni 169 de la OIT i a la Declaració dels Drets dels Pobles Indígenes de la ONU. Paral·lelament a la visita de Kukush Wasum, altres líders Achuar es desplaçaràn a la seu de l'empresa Talisman, a Calgari, Canadà, per eixir els drets de la comunitat Achuar i la retirada immediata dels seus territoris.

Més del 80% de l'amazonia peruana ha estat concessionada per l'Estat a transnacionals per l'exploració i extracció petrolera. Un Estat que reconeix el dret al territori dels Achuar amb títols de comunitat nativa, però que tan sols cobreixen una tercera part dels seus territoris ancestrals. Davant d'aquesta situació, el passat més de setembre FENAP presentava al Congrés de Diputats del Perú una petició formal al govern de respectar la seva autodeterminació, que inclou el reconeixement legal del seu territori ancestral, i sol·licitava l'anul·lació dels blocs petrolers existents i la garantia del govern de no realitzar en un futur més perforacions i extraccions petroleres en les seves terres ancestrals.

La visita de Kukush Wasem coincideix amb la 5a Mostra de Cinema Indígena, que s'inaugura el 24 de novembre amb la projecció del documental *La Travesía de Chumpi*, que revela al món per primera vegada l'existència de La Tuna, el principal santuari del Poble Achuar, que les concessions petroleres posen en perill. Aquesta inauguració comptarà amb la participació de Kukush Wasem, a l'Espai Jove La Fontana (c/Gran de Gràcia 190, Metro L3-Fontana, FGC Gràcia).

MÉS INFORMACIÓ

Consulta més documents sobre el FENAP, el Poble Achuar i l'activitat petrolera al seu territori al dossier de documents adjuntats

CONTACTE PER CONCERTAR ENTREVISTES AMB KUKUSH WASUM

Nom: Marti Orta

Mòbil 650 75 95 86

Tel. 934431735

Mail: martiorta@gmail.com / alternativa@alternativa-ong.org

Web: www.alternativa-ong.org / www.cinemaindigena.alternativa-ong.org

<http://visioindigena.org/2011/11/16/la-travesia-de-chumpi>